
Presentació

Us presentem el número 45 de *Quaderns del CAC* dedicat monogràficament a la temàtica de **Comunicació, mitjans i gènere** amb l'objectiu de posar el focus sobre la problemàtica dels desequilibris de gènere, a la que l'autoritat reguladora de l'audiovisual catalana (CAC) ha estat ràpida en aportar anàlisis sistemàtiques i continuades en el temps. La recerca sobre comunicació i gènere ja ha recorregut un llarg camí amb aportacions molt rellevants en les darreres quatre dècades. Les recerques sobre el rol de les dones en el sistema mediàtic i sobre la seva representació en els continguts han contribuït a cartografiar els desequilibris, les seves manifestacions i conseqüències, i han obert pas a nous enfocaments relacionats amb la complexitat del tema. Tot i això, la temàtica segueix concitant l'interès i ocupa un lloc central en el debat social. Amb els treballs que formen aquest número, fruit d'aportacions documentades i originals, des de diferents enfocaments, volem contribuir a l'enriquiment d'aquest debat.

La nostra ploma convidada per a aquest monogràfic és **Clàudia Álvares**, professora de la Universitat Lusófona de Lisboa, i que té com una de les seves línies d'investigació la confluència entre els estudis de gènere i els mitjans de comunicació, una sensibilitat que va impulsar des de la seva activitat com a presidenta d'ECREA (European Communication Research and Education Association), l'associació europea més internacional del camp de la comunicació. En el seu article *Representacions de gènere als mitjans de comunicació més enllà de la televisió: anàlisi dels estereotips d'abans i d'ara* aborda sistemàticament els debats que es produeixen en la intersecció de la teoria dels efectes dels mitjans i els estudis de gènere. Explora també els canvis en els estereotips de gènere i la seva reproducció en l'àmbit de la televisió i incorpora una mirada actualitzada sobre la construcció en línia dels estereotips. L'article culmina abordant la necessitat de la regulació de l'univers *online*, un territori abonat als discursos discriminatoris i misògins.

Laura Rodas i Mònica Gasol Tost, al seu article *El tractament informatiu de les violències masclistes. Context i evolució*, fan ús de les dades empíriques recollides sistemàticament durant més de tres lustres pel CAC sobre com s'ha tractat la violència contra les dones a la informació televisiva, plantegen una sòlida reflexió sobre evolució del concepte i la de la seva regulació, tot resseguint com aquesta evolució s'ha traslladat al seu tractament informatiu televisiu i a la seva anàlisi. El text estén la seva observació també al domini dels continguts audiovisuals d'internet, un territori d'influència creixent, que s'escapa sovint de l'escrutini de les autoritats reguladores, i on poden difondre's discursos discriminatoris.

Núria Araüna, Iolanda Tortajada i Cilia Willem ens apropen en el seu article *Discursos feministes i vídeos de youtubers: límits i horitzons de la politització jo-cèntrica* a una de les manifestacions més genuïnes de l'audiovisual a internet, els youtubers. El text estudia com reconegudes youtuberes integren en els seus vídeos discursos de denúncia de les desigualtats de gènere. El treball d'anàlisi sistemàtica revela un espai d'emancipació que amb els seus límits contrasta amb algunes de les pràctiques discriminatòries posades de manifest en l'article anterior.

Mònica Gasol Tost, Carles López, Carmina Puig Sobrevals i Isabel Sánchez, a *La presència d'estereotips de gènere en la publicitat de joguines. Dues dècades d'anàlisi*, exploren les dades de vint anys d'estudis fets pel CAC sobre els estereotips de gènere a la publicitat de joguines a la televisió que els permeten fer una avaluació longitudinal sobre la presència d'aquests estereotips i la seva evolució en el temps. D'aquesta radiografia s'extrauen conseqüències sobre la persistència del fenomen i les línies de força que actuen en la seva transformació. L'article aborda també l'anàlisi de les dades del darrer estudi d'aquest objecte que pren en consideració la publicitat de joguines en els canals de youtubers infantils.

Finalment, **Marina García Blanes**, al seu text *El fet trans a TV3. Anàlisi de la representació de la diversitat de gènere en el documental televisiu i la seua recepció*, se centra en l'estudi, a partir de dos estudis de cas i tres *focus groups*, de com es representa la diversitat de gènere –enfocada al col·lectiu trans– al documental televisiu i quina és la seva recepció. Les aportacions de la recerca documenten el grau de discrepància entre la representació derivada del discurs audiovisual i la derivada dels testimonis de persones trans. L'autora presenta un conjunt de recomanacions per tal de tractar d'eliminar les discrepàncies existents.

Emili Prado
Director